

VU Research Portal

Private beveiliging in internationaal vergelijkend perspectief

van Steden, R.

published in
Security Management
2006

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
van Steden, R. (2006). Private beveiliging in internationaal vergelijkend perspectief. *Security Management*, 10(5), 28-31.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

IN EUROPA

Private beveiliging vanuit internationaal vergelijkend perspectief

Private beveiliging is 'booming business' in Nederland. Vanaf begin eind jaren zeventig, begin jaren tachtig heeft de branche een enorme groeispurt doorgemaakt. Eenzelfde ontwikkeling zien we in heel Europa terug. Daarom wordt in dit artikel een overzicht van private beveiliging binnen EU-lidstaten gegeven. Vragen zijn: waar staat Nederland ten opzichte van andere lidstaten en wat kunnen we van de Europese Unie verwachten?

De private beveiligingsbranche is een branche in beweging. Werkten er in 1980 nog een kleine 4.500 beveiligers in ons land, tegenwoordig ligt hun aantal rond de 30.000. Zowel binnen als buiten Nederland is er sprake van een 'booming business' die naar verschillende kanten toe uitdijt. Niet alleen beveiligers van objecten, maar ook private rechercheurs, geld- en waardetransporteurs, centralisten bij alarmcentrales, horecabeveiligers, luchthavenbeveiligers, persoonsbeveiligers, evenementenbeveiligers, detentietoezichthouders, consultants en wat dies meer zij spelen een steeds prominenter rol. Hierbij dringt zich de vraag op hoe beveiligingstrends in Nederland zich tot het buitenland verhouden. Hoe groot is de branche vergeleken met andere landen op het Europese continent? Bestaan er grote verschillen in beleid en wetgeving? En welke gevolgen heeft het proces van steeds verder voortschrijdende Europeanisering voor de Nederlandse branche? Het zijn allemaal onderwerpen die overdenking behoeven, niet in de laatste plaats omdat de Europese Unie (EU) er sinds 1 mei 2004 tien nieuwe lidstaten bij heeft gekregen. Cyprus, Malta, Tsjechië, Slowakije, Polen, Hongarije, Slovenië, Estland, Letland en Litouwen zijn aan de Unie toegevoegd. Hieronder volgt een bespreking van de Nederlandse beveiligingsmarkt vanuit Europees perspectief.

Kanttekeningen

Alvorens een korte reis door Europa te ondernemen zijn een aantal kanttekeningen op zijn plaats. Het blijkt niet eenvoudig om verschillende landen op een goede manier met elkaar te vergelijken. Vaak berust gevonden informatie over de grootte van nationale branches op een 'educated guess'. Dit heeft een aantal oorzaken. In de eerste plaats gebruiken experts verschillende definities van het begrip 'private beveiliging'. Het is, anders geformuleerd, niet volkomen helder welke sectoren private beveiliging precies omsluit. Dit brengt met zich mee dat personeel soms wel en soms niet wordt meegeteld. Vanzelfsprekend kunnen er zodoende grote verschillen in schattingen ontstaan. Ten tweede verschilt de kwaliteit van aangeleverd materiaal van land tot land. Statistieken zijn niet altijd even betrouwbaar, omdat zowel overheden als bedrijven hun cijfermateriaal nogal eens verwaarlozen. Ten derde wordt bedrijfsbeveiliging in sommige overzichten vergeten. Beveiligingsdiensten van grote ondernemingen tellen dan niet mee, waardoor private beveiliging kleiner oogt dan de branche in werkelijkheid is. Ten vierde wordt het verschil tussen fulltime en parttime banen geregeld over het hoofd gezien, wat ook tot verschillende interpretaties aanleiding geeft. En tenslotte vloeit de beveiligingsbranche in tal van andere branches over. Diverse accountancykantoren beschikken bijvoorbeeld over een eigen forensische divisie die financieel-economisch speurwerk op private basis verricht. Bovendien bieden beveiligingsbedrijven naast traditionele beveiligingstaken ook geheel andere diensten aan. Te denken valt aan de verhuur van limousines met chauffeur of het draaiende houden van interne postkamers bij klanten. Deze kanttekeningen maken uitspraken over hoe groot

verschillende nationale markten precies zijn er niet gemakkelijker op. Evenwel kan een schetsmatige resumé van private beveiliging in Europa worden gegeven.

Aanzienlijke groei

Er is weinig bekend over private beveiliging in het buitenland. Een van de weinige goede aanknopingspunten vormt een studie uit 1999, destijds gepubliceerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie (De Waard, 1999). Deze studie wijst uit dat er naar schatting 600.000 tot 700.000 private beveiligers werkzaam zijn binnen de grenzen van de EU. Uit een ruwe vergelijking met de politie blijkt dat de private beveiligingsbranche qua menskracht ver in de minderheid is. De beveiliging/politie ratio ligt op ongeveer 0.43. Anders gezegd: politiediensten beschikken over ruim twee keer meer mensen dan private beveiliging. Anno 2005 staan de zaken er anders vorm. Uit recent onderzoek van Co-ESS (Confederation of European Security Services), een Europese parapluvereniging voor nationale brancheorganisaties, blijkt dat de voornoemde ratio richting 1.00 tendert. Naar schatting heeft de politie nog circa 451.000 personeelsleden meer in dienst dan het totaal van beveiligingsbedrijven. De beveiliging/politie ratio ligt momenteel gemiddeld op circa 0.71 (Tabel 1).

[Tabel 1 ongeveer hier]

Alhoewel bevindingen met enige voorzichtigheid moeten worden benaderd, kan worden gesteld dat Europese beveiligingsbranches de afgelopen zes jaar aanzienlijk zijn gegroeid. Dit heeft enerzijds met de aansluiting van tien nieuwe lidstaten te maken. Een aantal van deze landen herbergt een sterke tot zeer sterke beveiligingsmarkt. Anderzijds is er sprake van 'natuurlijke aanwas', waarvoor precieze verklaringen per land verschillen. Algemeen wordt echter aangenomen dat overheden steeds meer ruimte geven aan commerciële initiatieven. Private beveiligers worden in toenemende mate geaccepteerd als preventieve partners van en naast de politie. Opvallend is dat Hongarije, Polen en Estland maar ook Groot-Brittannië, Ierland en Luxemburg over beveiligingsbranches beschikken die in absolute aantallen de politie overtreffen. In Denemarken en Oostenrijk is de beveiligingsbranche daarentegen relatief klein. Ditzelfde geldt voor Zuidoepese landen zoals Italië en Spanje, die elk wel over een grote politiemacht beschikken. Nederland bevindt zich in dit opzicht (ratio = 0.57) onder het gemiddelde van de EU.

Champions League

Behalve grote nationale verschillen in de aard en omvang van private beveiligingsbranches zijn er eveneens forse variaties in wet- en regelgeving aanwijsbaar. Terwijl Nederland een lange traditie van regulering kent, hebben bijvoorbeeld Groot-Brittannië en Griekenland pas recentelijk tot wet- en regelgeving besloten. Daarbij komt dat de kwaliteit van juridische kaders niet eenduidig is. Onlangs heeft een Britse studie de grote verscheidenheid in aanpak geïnventariseerd en samengevat. Hierbij zijn alleen de 15 'oude' lidstaten onderzocht. Voormalige Oostbloklanden zijn soms nog volop met de uitwerking van wettelijke kaders bezig, terwijl landen zoals Cyprus en Malta over relatief kleine branches beschikken. Gekeken is naar de volgende verplichtingen:

- Een beveiligers is verplicht een vergunning en daarmee legitimatiebewijs te hebben. Is dit het geval dan scoort het land 2 punten en anders blijft het land op 0 punten staan.
- Een onbewapende beveiligers is verplicht een trainingsprogramma te doorlopen. Landen scoren op 'geen training' (0 punten), 'tot 40 uur training' (1 punten), 'tussen de 41 en 80 uur training' (2 punten), 'tussen de 81 en 120 uur training' (3 punten) en 'meer dan 121 uur training' (4 punten).
- Een beveiligingsmanager (het gaat hier om leidinggevende functies) is verplicht een trainingsprogramma te doorlopen. Is dit wel het geval dan worden er 2 punten gegeven en zo niet dan krijgt het land geen punten.
- Een bedrijfsbeveiligers is verplicht over een vergunning te beschikken. Ook hier geldt dat bij een positieve uitslag 2 punten worden verdient en bij een negatieve uitslag geen punten.
- Een beveiligingsbedrijf is verplicht over specifieke vergunningen te beschikken. De puntenverdeling is wederom 2 punten als er sprake is van een vergunningverplichting en 0 punten als hier geen sprake van is.

Tabel 2 geeft een inzichtelijke *Champions League* van wet- en regelgeving binnen Europa. Meteen springt in het oog dat Nederland tot de top behoort. Nederland bezet een tweede plaats, direct na Spanje en België die samen een eerste plaats delen. Er kan dus worden geconcludeerd dat ons land in vergelijking met andere lidstaten een zeer goed doortimmerde regulering van de private beveiligingsbranche heeft opgetuigd.

[Tabel 2 ongeveer hier]

Gevolgen van Europeanisering

De hoge kwaliteitseisen waaraan Nederlandse wetgeving ten aanzien van private beveiliging voldoet dragen positief bij aan de betrouwbaarheid en reputatie van de branche. Deze constatering is belangrijk voor discussies over de rol die de EU speelt ten aanzien van beoogde harmonisering van wet- en regelgeving op transnationaal niveau. Zoals reeds vastgesteld kent ons land relatief strenge normen die zijn neergelegd in de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus (afgekort WPBR). De Europese Commissie heeft in beginsel geen problemen met het bestaan van strenge normeringen inzake private beveiligings- en opsporingsorganisaties, maar de WPBR zou een onrechtvaardige beperking van de vrije dienstverlening binnen de Unie vormen. Immers, buitenlandse bedrijven die niet aan de Nederlandse standaarden voldoen, wordt de toegang tot ons land ontzegd. Ondanks de tegenwerping van Nederland dat wet- en regelgeving van toepassing op onder meer vergunningen, legitimatiebewijzen, training en educatie in het algemeen veiligheidsbelang is, heeft het Europese Hof van Justitie op 7 oktober 2004 dit bezwaar ongegrond verklaard. Wat voor gevolgen deze uitspraak zal hebben kan nog niet precies worden overzien, maar het is zeer goed mogelijk dat Europese harmonisatie van juridische kaders tot een afbouw van de WPBR gaat leiden. Dit scenario opent de mogelijkheid van stringenter zelfregulering door de branche. De branche zal meer eigen initiatief moeten tonen als het gaat om kwaliteitsgaranties en het weren van 'cowboys' uit de markt. Tegelijkertijd vraagt de nadruk op zelfregulering om borging middels een externe waakhond. Er moet onafhankelijk toezicht worden gehouden op de naleving van gemaakte afspraken. Een dergelijke waakhond kan de rol van politie en justitie overnemen, die toch al weinig interesse tonen in het daadwerkelijk handhaven van de WPBR. Het verdient aanbeve-

ling dat zowel de branche als de overheid op korte termijn concrete stappen in deze richting zetten.

Auteur:

Drs. Ronald van Steden*

* Hij is verbonden aan de afdeling Bestuur & Organisatie (Faculteit der Sociale Wetenschappen) van de Vrije Universiteit te Amsterdam.

Bronnen:

Button, Mark (2005). *'Not Quite in the Champions League'. Assessing the Regulation of Private Security in England and Wales in the European Context* (working paper).

Morré, Lilany (2004). *Panoramic Overview of Private Security Industry in the 25 Member States of the European Union*. Brussels: CoESS/Uni-Europa.

Waard, Jaap de (1999). 'The Private Security Industry in International Perspective'. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 7 (2): 143-174.

Tabellen:

Land	Totaal personeel beveiligingsbranche	Aantal inwoners per private beveiligder	Ratio private beveili- ging/politie
België	18.321	1/562	0.47
Cyprus	1.500	1/517	0.50
Denemarken	5.250	1/1.010	0.38
Duitsland	170.000	1/485	0.68
Estland	4.900	1/286	1.36
Finland	6.000	1/867	0.80
Frankrijk	117.000	1/516	0.81
Griekenland	25.000	1/428	0.50
Hongarije	80.000	1/125	2.00
Ierland	20.000	1/195	1.67
Italië	55.000	1/1.056	0.20
Letland	5.000	1/460	0.47
Litouwen	10.000	1/360	0.50
Luxemburg	2.200	1/210	1.40
Malta	700	1/572	0.39
Nederland	30.000	1/543	0.57
Oostenrijk	6.790	1/1.208	0.23
Polen	200.000	1/193	1.94
Portugal	28.000	1/375	0.61
Slowakije	20.839	1/259	0.97
Slovenië	4.500	1/444	0.60
Spanje	89.449	1/450	0.46
Tsjechië	28.101	1/363	0.59
Verenigd Koninkrijk	150.000	1/401	1.06
Zweden	10.000	1/530	0.56
Totaal	1.088.550	1/410	0.71

Tabel 1: Private beveiliging in Europa (bron: Morré, 2004)

Land	Vergunnings- plicht voor beveiligers	Training van ongewapende beveiligers	Training van managers	Vergunnings- plicht voor bedrijfsbevei- ligers	Specifieke vergunningen voor beveili- gingsbedrij- ven	Totaal aantal punten
Spanje	2	4	2	2	2	12
België	2	4	2	2	2	12
Nederland	2	3	2	2	2	11
Portugal	2	2	2	2	2	10
Zweden	2	4	2	0	2	10
Denemarken	2	3	2	0	2	9
Finland	2	3	2	0	2	9
Frankrijk	2	1	2	2	2	9
Ierland	2	1	2	2	2	9
Oostenrijk	2	0	2	0	2	6
Duitsland	2	1	2	0	0	5
Griekenland	2	0	0	2	0	4
Italië	2	0	0	0	2	4
Verenigd Koninkrijk	2	1	0	0	0	3
Luxemburg	0	0	0	0	2	2

Tabel 2: Champions League van wetgeving voor private beveiliging (bron: Button, 2005)